

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2258/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.984/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozót, mint I. rendű vádlottat, a Tapolcai Járásbíróság 2022. szeptember 23. napján kelt 3.Fk.19/2022/117/II. számú ítéletével bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében. Az indítványozót ezért a bíróság 8 év fegyházban letöltendő szabadságvesztésre és 500 000 Ft pénzbüntetésre, valamint 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- [3] A Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. február 17. napján jogerőre emelkedett 1.Bf.698/2022/51/II. számú ítéletével az indítványozó szabadságvesztés büntetésének időtartamát 7 év 6 hónapra enyhítette.
- [4] A Kúria 2023. szeptember 14. napján kelt, Bfv.III.984/2023/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati indítványát érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [5] 2. Az indítványozó 2023. október 16. napján az elsőfokú bíróság útján az Alkotmánybírósághoz fordult és az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszában a Kúria Bfv.984/2023/2. számú felülvizsgálati végzése, a Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.698/2022/51/II. számú ítélete, valamint a Tapolcai Járásbíróság 3.Fk.19/2022/117/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének

megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó 2023. december 21. napján, valamint 2024. január 25. napján az Alkotmánybírósághoz érkezett beadványaiban indítvány-kiegészítéseket nyújtott be (a továbbiakban együtt: alkotmányjogi panasz).

- [6] Az indítványozó szerint a bíróságok megsértették az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében szereplő jogegyenlőséget, a XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, továbbá a (3) bekezdésben rögzített védelemhez való jogát és a (7) bekezdésében szereplő jogorvoslathoz való jogát. Álláspontja szerint a bíróságok az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdést, a Q) cikk (2) bekezdést, valamint a 25. cikk (1), (2), (3) bekezdéseit és a 28. cikket, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményének (továbbiakban: EJEE) 6. cikk (1) bekezdését és a (3) bekezdés b) pontját is megsértették. Állítása szerint a felsorolt jogait azért érte sérelem, mert a rá nézve terhelő tanúvallomást kikényszerítették, valamint a lehallgatásról szóló iratokat csak a másodfokú tárgyaláson ismerhette meg.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tett-e.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria felülvizsgálati végzése 2023. szeptember 14. napján kelt. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2023. október 12. napján adta postára. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy a panaszt határidőben terjesztették elő.
- [9] Az alkotmányjogi panasz részben eleget tett az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott követelményeknek, mert megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 27. §]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdést, Q) cikk (2) bekezdést, XV. cikk (1) bekezdést, XXIV. cikk (1) bekezdést, XXVIII. cikk (1), (3), (7) bekezdését, a 25. cikk (1)-(3) bekezdését, a 28. cikket]. Az indítvány tartalmazta a támadott bírósági határozatokat (a Kúria felülvizsgálati végzését, a Veszprémi Törvényszék és a Tapolcai Járásbíróság ítéleteit); valamint indokolást – a XV. cikk (1) bekezdés, a XXVIII. cikk (7) bekezdés kivételével – arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági határozatok miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; továbbá kifejezett kérelmet a bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [10] Az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a határozott kérelem következő követelményeinek:
- [11] – Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén

- lehet alapítani. {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} Mivel jelen esetben az indítvány ilyen irányú indokolást nem tartalmazott, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme érdemben nem volt vizsgálható.
- [12] – Alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény 25. cikk (1)-(3) bekezdéseinek és 28. cikkének címzettjei a bíróságok, és ezek a rendelkezések nem fogalmazznak meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani.
- [13] – Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, tehát a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs alkotmányjogi összefüggés. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ennek következtében a panasznak ez az eleme érdemben nem vizsgálható {pl. 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6], 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ezen cikkel kapcsolatos indítványozói kifogásokat az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés vizsgálatánál vette figyelembe.
- [14] – Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdéshez és a XXVIII. cikk (7) bekezdéshez alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem fűzött. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítványi elem érdemi elbírálásának az akadálya {pl: 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [15] – Az indítványozó az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése megsértésére is hivatkozott, mert álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok az EJEE 6. cikk (1) bekezdését és a (3) bekezdés b) pontját ugyancsak megsértették. Az Alkotmánybíróság az e körben előadott hivatkozásokat nem tekintette önálló, érdemi elbírálásra alkalmas indítványi elemeknek. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján ugyanis kizárólag jogszabály (és nem bírói ítélet) nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálata kérhető, és az is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör által, nem alkotmányjogi panasz keretében {3327/2018. (X. 16.) AB végzés, Indokolás [22]}. Nincs hatásköre az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára {3258/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [16]; 3203/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Jelen esetben az eljárást befejező döntés a Kúria Bfv.II.984/2023/2. számú elutasító végzése, ezért az Alkotmánybíróság ezt vizsgálta.

- [17] Az indítványozó az alkotmányjogi panasznak alapul szolgáló büntető ügyben terhelt volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint jogosultnak és érintettnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. § alapján az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [20] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való jognak a pártatlanságra vonatkozó részjogosítványát sértette, hogy a bíróságok bizonyítási indítványát elutasították és olyan, vele szemben terhelő vallomást vettek figyelembe, amelyeknek felvételekor a nyomozás során – állítása szerint – rendőri nyomást alkalmaztak. Az indítványozó szerint a tisztességes eljárás részét képező fegyveregyenlőség részjogosítványát, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez való jogát az sértette, hogy a nyomozás során alkalmazott leplezett eszközök (telefon-lehallgatás) eredményét csak a másodfokú eljárásban ismerhette meg.
- [21] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz és a védelemhez való jog állított sérelmén keresztül a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját fogalmazta meg. Az indítványozónak a bírói döntésekkel szemben felhozott kifogásai a bizonyítékok bírói mérlegelését támadják és azok újraértékelését várják el az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban felhozott kifogásokat a felülvizsgálati eljárásban is előterjesztette, de a Kúria annak érdemi vizsgálatára nem látott lehetőséget {felülvizsgálati végzés, Indokolás [6]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]-[15]}

- [23] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozónak – a bizonyítékok értékelésével, a tényállás helyesbítésével és a leplezett eszközökről szóló iratok ismertetésével – kapcsolatos kifogásait a másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban lényegében orvosolta {Lásd: másodfokú ítélet, Indokolás [34]-[42], [59]-[72]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz és a védelemhez való jog sérelmével összefüggésben nem állított a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [25] 5. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró